

7.12.2025

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
PL 36
00521 Helsinki

UUDELY/4959/2025

Siuntion kaksoisraide - Ympäristövaikutusten arviointiohjelma

Inkoon-Siuntion Ympäristöyhdistys on tutustunut Ympäristövaikutusten arviointiohjelman suunnitelmaan, joka koskee Siuntion kaksoisraide -hanketta ja lausuu siitä seuraavaa:

Kaksoisraidetta suunnitellaan rautatieaseman äärelle kasvaneeseen Siuntion keskeisimpään taajamaan. Raideliikenteen kehittäminen sinänsä on hyvä ja kannatettava; se on kestävä kehityksen mukainen liikkumisen väylä. Suunnittelussa on otettava huomioon paitsi ihmisten liikkumisen ja asumisen tarpeet myös luontoympäristön kestävyys ja suojelu sekä eläinten elinympäristö ja liikkuminen.

Rata-alue

YVA-ohjelman suunnitelmassa kuvaillaan rakentamista ja uuden raiteen sijoittumista suhteessa nykyiseen raiteeseen kappaleessa 5. Poikkileikkauskuva 5-1 esittää vanhan ja uuden raiteen rinnakkain. Kuvan tiedoista voi arvioida raidealueen levenevän noin 15 metriä. Epäselväksi jää, mikä tulisi olemaan koko kaksoisraidealueen leveys huoltoteineen, ojineen ja paljaaksi hakattuine reuna-alueineen. Raivataanko rata-alueen reunaa myös radan pohjoispuolelta?

Puuttuvat tiedot tulee lisätä aineistoon ja niiden pohjalta laatia ympäristövaikutusten arvioinnin ohjelma.

Useita vaihtoehtoja

Suunnitelmassa esitetään useita vaihtoehtoja, mutta selostus on kirjoitettu niin kuin raiteet rakennettaisiin molemmiin puolin Siuntion asemaa, kaikissa vaihtoehtoissa kuitenkin nykyisten raiteiden eteläpuolelle.

Läntinen vaihtoehto vaikuttaisi asutuksen kannalta paremmalta, koska kaksoisraide tulisi suurimmalta osaltaan peltoalueelle. Toisaalta siellä on lähes luonnontilaisena säilynyt Brännmalmsbäcken ja suunnitelmassa esitetään purouoman siirtoa. Se olisi valtava työmaa. Pilaisiko se puron kokonaan? Toisaalta, jos purouomaa siirrettäisiin vähän ja jättäen suojeltuina sen rannoille riittävät suojavyöhykkeet, estyisikö luonnon monimuotoisuuden hidas nakertaminen mahdollisilta tulevilta rakennushankkeilta?

Itäisessä vaihtoehdossa kaksoisraide rakennettaisiin osittain Sjundbyn linnan arvokkaaseen rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY-alue) ja sen alle jäisi useita tunnettuja muinaisjäännöksiä. Raidealue sijaitsee aivan Natura-suojellun Siuntionjoen äärellä ja saattaisi häiritä sen elämistää ja ekosysteemiä. Myös Brännmalmsbäcken laskee Siuntionjokeen.

Eri vaihtoehtojen vaikutukset ympäristöön ja luontoarvoihin on tutkittava tarkasti ja perusteellisesti.

7.12.2025

Pohjavesialue

Hankealue sijoittuu Nikuksen 1-luokan ja Göksin 2E-luokan pohjavesialueiden eteläreunaan ja väliin. Göksin pohjavesialue ylläpitää pintavesi- ja maaekosysteemejä, mm. Brännmalmsbäckenä. Nikus puolestaan on Siuntion kunnan vesilähde.

Selostuksessa sanotaan: Pohjaveden pinnan tasoon saattaa kohdistua rakentamisen aikaisia vaikutuksia kohteissa, joissa ratalinja sijoittuu vallitsevan pohjaveden pinnan tason alapuolelle tai työnaikaisesti pohjaveden pinnan tasoa alennetaan.

Rata ei saa sijoittua pohjaveden pintatason alapuolelle!

Hankealueelle ulottuvan pohjavesialueen geologinen rakenne on selvitettävä tarkasti, jotta osataan ja voidaan rakennusvaiheessa ottaa huomioon ja suojata pohjavesi pilaantumiselta. Mahdolliset räjäytys- ja louhintatyöt eivät myöskään saa vahingoittaa pohjavesialueen geologisia tai muita rakenteita.

Lisäksi on selvitettävä nykyisen ratavallin ja -alueen mahdollisesti sisältämät vaaralliset ja haitalliset aineet, jotta ne eivät rakentamisen aikana vahingossa joutuisi pohjaveteen tai muutoin aiheuttaisi haittaa ympäristölle.

Kulttuurihistorialliset tutkimukset

Geologiset ym. maaperätutkimukset ovat luonnollisesti tärkeitä myös itse ratarakentamisen vuoksi. Maaperätutkimuksissa saattaa tulla esiin kulttuurihistoriallisia ja muinaismuistolain kohteita. Siuntionjoen varrella tiedetään olleen asutusta ja muuta ihmistoimintaa jo tuhansien vuosien ajan.

Itäinen kaksoisraidevaihtoehto sijoittuisi valtakunnallisesti arvokkaalle Degerbyn–Pikkalanjoen–Palojoen kulttuurimaisema-alueelle sekä Sjundbyn linnan arvokkaaseen rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY-alue) ja vieläpä risteäisi Suuren Rantatien, (RKY-alue), kanssa.

Kulttuurihistorialliset arvot eivät näyttäisi tukevan itäistä hankevaihtoehtoa, mutta alueen kulttuurihistorialliset arvot on selvitettävä myös maastotutkimuksin.

Mitä kulttuurihistoriallisia arvoja läntisen vaihtoehdon alueella on?

Luontoselvitykset

Selvityksiä tehtäessä selvitysalue toivottavasti olisi ainakin 500 m ratahankealueen reunasta lukien sen molemmiin puolin. Hyvin kapea-alainen selvittäminen voi johtaa epästabiileihin vaikutuksiin ja monimuotoisen luonnon kannalta huonoihin päätöksiin, kuten liian pieniin suojavyöhykkeisiin.

Säilyäkseen arvokkaat luontokohteet vaativat aina ympärilleen reilun suojavyöhykkeen.

Yhä laajeneva rata-alue muodostaa eläimille kulkuesteen. Onkin tärkeätä, että viher- ja kulkuyhteydet säilyvät radan alittavina kulkuteinä ihmisille ja muille eläimille.

7.12.2025

Huomionarvoista on - jo tässä luontoselvityksessä todettu-pohjavesitihkuminen Brännmalmsbäckenin uomassa. ”Alueella sijaitsee monipuolista lähdelajistoa ylläpitävä, laaja-alainen ja rehevä lähteen ojanvarsialue, joka on metsälailla suojeltu. (LUVY ry 2024, SYKE 2025)”

Juuri pohjavesivaikutteisissa puroissa on havaittu jopa taimenten kutevan. Se, että sähkökalastuksessa ei havaittu taimenia, eikä paljon muitakaan kaloja, ei tarkoita, ettei niitä voisi nousta puroon. Puron kutusoraikkojen kunnostusta on tarkoitus joka tapauksessa jatkaa juuri pohjavesivaikutteisuuden vuoksi. Osin myös siksi, että koko Siuntionjoen alueella on tavoitteena paitsi veden hyvän tilan saavuttaminen vuoteen 2027 mennessä, myös hyvän ja monimuotoisen ekologisen tilan saavuttaminen joen koko valuma-alueella.

Vaikka puro on metsälain suojaama, kuten selostuksessa sanotaan, ei sana tai karttamerkki suojele puron ekosysteemiä ja monimuotoisuutta. Tutkimusten ja eri puolilta maata saatujen havaintojen perusteella vasta 30 m leveät puustoiset, metsäiset suojavyöhykkeet suojelevat pienvesistökohteen ekosysteemiä. (Panu Halme, Jyväskylän yliopisto).

Puron reunoille tulee jättää suojapuustoa reilusti koko Brännmalmsbäckenin pituudelta. Lisäksi puustoa tulee istuttaa jokirannoille siellä, mistä sitä jouduttaisiin rakentamisen aikana poistamaan.

Mikäli purouomaa siirretään, on varmistettava, että uuden uoman maaperä on puhdas ja ettei puroon tässä eikä muissakaan kohdin voi joutua vanhan ratapenkan maa-aineksia, jotka todennäköisesti sisältävät ympäristölle haitallisia tai vaarallisia kemikaaleja.

Suunnitelman mukaan purouomaa siirrettäisiin 40 metrin matkalla. Epäselväksi jää, kuinka etäälle kaksoisraidealueesta uoma siirrettäisiin.

Brännmalmsbäckenin kohdalla on esitettävä siirtosuunnitelma: siirroksen pituus, leveys, etäisyys raiteista ja rata-alueesta sekä puustosta raivatusta reuna-alueesta.

Luontoselvitykset vaikuttavat muutoin kattavan useita lajeja ja kohteita, mutta Brännmalmsbäckenin tila ja lajisto on selvitettävä koko hankealueen pituudelta, ei vain sinisellä viivalla rajatulta alueelta.

Turvallisuus

Suunnitelman mukaan keskitytään rakentamisaikaisiin riskeihin ja uhkiin. Millaisiin käytön aikaisiin turvallisuusuhkiin pitää varautua? Mikä on mahdollisten junaonnettomuuksien riskivýhyke?

Tavarajunaliikennettä vaikuttaisi toistaiseksi olevan vähän, mutta tulisiko se lisääntymään? Miten Inkoon Joddbölen vihreät teollisuushankkeet vaikuttaisivat?

Sekä rakentamisen että liikennöinnin aikaisten turvallisuusuhkien selvitys tulee tehdä.

7.12.2025

Yhteisvaikutukset	Suunnitelmassa mainitaan yhteisvaikutukset Römyranin aurinkovoimalan kanssa ja niiden selvittäminen. Mitä muita hankkeita alueella on, suhteessa joihin yhteisvaikutuksia tulisi selvittää?
Melu ja värinä	Melu- ja värinävaikutukset tulee selvittää ja mallintaa sekä rakentamisen että liikennöinnin ajalta.

Ilmastovaikutukset ja ekologinen kompensatio

On hyvä, että ilmastovaikutusten arviointi on vahvasti mukana ympäristövaikutusten arvioinnissa. Myös ympäristölle ja luonnolle aiheutettavien haittojen ehkäisy ja lieventäminen otettu mukaan ohjelmaan, mutta ekologista kompensatiota ei mainita. Sen tulee olla yksi viimesijainen haittojen korvaustoimenpide.

Ympäristöyhdistys osallistuu mielellään alueen jatkosuunnitteluun.

Ingå-Sjundeå Miljöförening rf - Inkoon–Siuntion Ympäristöyhdistys ry

